

Mooier dan in het echt?

Tijdens deze les gaan de leerlingen ontdekken hoe beelden op sociale media zijn gemanipuleerd, soms overduidelijk, soms zonder dat je het door hebt. Media zoals Instagram, Snapchat en TikTok zijn populair bij jonge kinderen en dan vooral vanwege de grappige filters die je voor jezelf of de ander kan gebruiken. De leerlingen leren dat niet alle foto's die ze zien een afspiegeling van de werkelijkheid zijn. Wat is echt en wat is nep? Leerlingen gaan zelf aan de slag met het maken van foto's met hun eigen gemaakte filters om te ontdekken dat de werkelijkheid mooier maken heel makkelijk is. Maar is het ook echt mooier? De les heeft zowel doe- als praatopdrachten en is daardoor afwisselend en interactief.

Totale duur: 1 uur.

VERBINDING MET BEROEPEN EN DE ARBEIDSMARKT

Jongeren en influencers zetten de skills uit deze les ook in om hun product. En om zichzelf zo aantrekkelijk mogelijk in de markt te zetten. Bijvoorbeeld zoals de Nederlandse Tiktokkers Nova van Brussel: @n.ovaax en Jesse van Wieren: @jessevanwieren of Instagrammer/ Youtuber Meisje Djamilla: @meisjedjamilla .

LESOPBOUW

- Introductie: Selfies, likes en fotofilters (10 min)

- Verdieping: Manipulatie foto's bespreken, wat is echt en wat nep (5 min)
- Doen: Zelf filters en foto's maken (30 min)
- Afronding: Nabespreken van de foto's (15 min)

VOORBEREIDING & BENODIGDHEDEN

Van tevoren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding
- Digi-bord met internetverbinding: klik door de slides voor op het digibord
- Bij deze opdracht heb je devices nodig: zorg voor tablets of vraag de leerlingen hun telefoon mee te nemen (als ze die hebben)
- Houd er rekening mee dat leerlingen officieel apps als Instagram, TikTok en Snapchat nog niet mogen gebruiken, maar misschien hebben ze wel hun ouders/verzorgers of broers/zussen er mee bezig gezien
- Zorg voor de verschillende materialen om filters mee te maken zoals: panty's, stevige plastic boterhamzakken, watervaste stiften, zonnebrillen, wit papier, zaklampen of witte fietslichtjes.

ETHIEK & TECHNOLOGIE

In deze les staat het ethische vraagstuk centraal: Je kunt de werkelijkheid eenvoudig mooier maken en manipuleren: in welke situaties vind je dat dit wel mag en wanneer niet?

DOEL VAN DE LES

Domein curriculum 2021	Leerdoelen digitale vaardigheden	Kerdoel vak	21st century skills
1 De werking en het (creatieve) gebruik van digitale technologie DG3.1 Interactie en creatie met digitale technologie	1 Mediawijsheid De leerling leert de betrouwbaarheid van een mediaboodschap beoordelen.	1 Beeldende Vorming De leerling leert beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.	1 Kritisch denken
2 Digitaal burgerschap DG 5.2 Digitale Identiteit.	2 Mediawijsheid De leerling leert over sociale netwerken.	2 De leerling leert op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.	2 Samenwerken

INTRODUCTIE

Openingslide

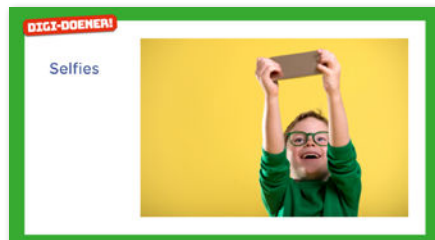
Slide 1, Praten met de klas

Wie maakt er weleens een selfie? Maak je die vaak van jou alleen of van jou met iemand samen?

Slide 2, Praten met de klas

Wat is een filter? Een filter geeft een mooiere kleur aan een foto, maakt de foto helder of juist zwart/wit. Sommige filters maken zelfs je tanden witter! Welke filters ken jij? Er zijn filters met een grappig effect, zoals een hondensnuit en oren of je krijgt hartjes op je gezicht of je mond wordt extra groot.

Vraag, heeft deze foto een filter of niet? Waar zie je dat aan?

Slide 3, Praten met de klas

Waarom worden er filters gebruikt voor een foto? Welke foto vind jij mooier? Waarom?

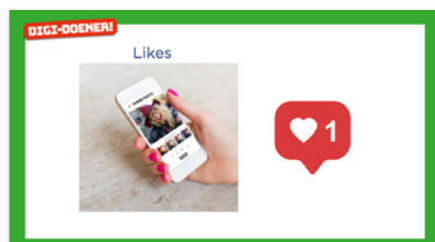
Slide 4, Praten met de klas

Ga met de leerlingen in gesprek. Vraag hen:

Wordt er weleens van jou een foto op Instagram, Snapchat of TikTok geplaatst?

Wordt er dan een filter gebruikt? Welke filters? Waarom?

Worden er likes of opmerkingen onder geplaatst? Wat voor gevoel geven de likes jou?

Geef je zelf ook likes? Als je op Instagram, Snapchat of TikTok mag, welke foto krijgt van jou dan een like? Waar let je op? Bijvoorbeeld: het is een vriendin, ik ben fan, het is een mooie foto of een leuk filmpje.

 Vraag jij toestemming aan iemand als je een foto van diegene plaats op social? Is jou weleens om toestemming gevraagd?

Vind je dat iemand zomaar een foto van jou mag plaatsen? En een foto met filter? Wat doe je als je een foto niet leuk vindt?

Wat zou je kunnen doen? Is het weleens gebeurd?

BEROEPENSLIDE/ARBEIDSMARKT**Slide 5, Handig om te leren om...**

Op sociale media zoals Instagram, TikTok en Snapchat gebruiken jongeren filters om zichzelf mooier te maken. Sommige jongeren verdienen hier geld aan, zij worden influencers genoemd. Influencers hebben veel volgers en krijgen veel likes. Ze worden ook benaderd door bijvoorbeeld kleding- of frisdrankmerken om hun kleding te dragen of hun drankje te drinken in de verschillende berichten, posts, die ze plaatsen. Kledingmerken hopen dat jij dan die kleren ook wilt hebben of dat drankje gaat drinken. Heb jij altijd door dat er (stiekem) reclame wordt gemaakt?

 Wat vind je? Zou er bij een foto moeten staan dat er een filter is gebruikt? Of dat de tanden witter zijn gemaakt? Waarom wel/ waarom niet? Maakt het nog uit wie het doet of in welke situatie?

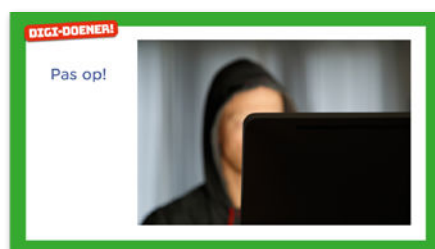
Slide 6, Handig om te leren om

Waarom mag je pas als je 13 bent een eigen account op Instagram of TikTok?

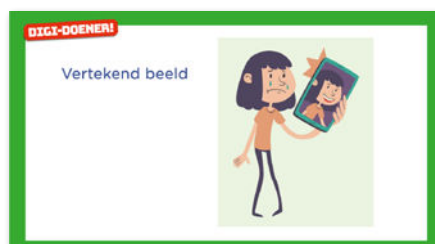
Op sociale media zoals Instagram, TikTok en Snapchat zitten ook mensen die zich anders voor doen dan ze zijn, bijvoorbeeld oudere mannen die doen alsof ze 13 jaar zijn. Ze geven leuke reacties op de foto's, maar hebben eigenlijk andere bedoelingen (kinderlokkers). Dit noem je Grooming. Ook zijn de privacy-instellingen, dus wat wil je laten zien aan anderen, niet bij elke app goed geregeld. TikTok staat bijvoorbeeld standaard op Openbaar. En gegevens (ook die van jou) worden doorverkocht aan andere bedrijven zoals Facebook en Instagram.

 Waarom zou bijvoorbeeld Facebook of Instagram gegevens over jou kopen? Wat hebben zij daaraan? Geef een aantal leerlingen een beurt om te reageren.

Je kan toelichten: Zij kopen die gegevens zodat ze jou gerichter advertenties kunnen laten zien van dingen die jij leuk vindt, die jij koopt en waarnaar luistert. Er zijn veel bedrijven die betalen om te adverteren via sociale media en hoe meer zij verkopen hoe meer Facebook en Instagram bijvoorbeeld en het bedrijf er aan verdient.

VERDIEPING**Slide 7, Praten met de klas**

Wat is nou echt en wat is nep? Kun je de plaatjes die je op de sociale media ziet eigenlijk nog wel geloven? Waarom wel, waarom niet?

GROEP 4 EN 5**DIGI-DOENER!****DOEN****Slide 8, Doen**

De klas gaat nu zelf aan de slag met het maken van filters voor hun tablet of smartphone. Dit doen ze in duo's. Ze kunnen een selfie maken of de ander vragen om een foto te maken. Laat ze experimenteren met de verschillende filters. Welke levert de 'mooiste' foto op volgens de leerlingen?

Hoe doen we dat?

Panty: Een panty over de camera levert een mooi gefilterd en zachte beeld op.

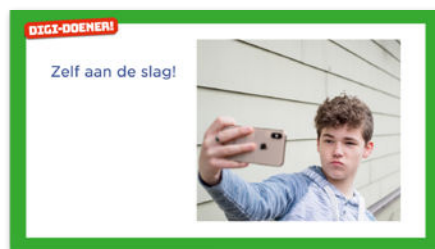
Zonnebril: Een zonnebril voor de lens, maakt het beeld wat donkerder en verdiept de kleuren.

Plasticzak: De tablet of smartphone kan in de plasticzak worden gedaan, zorg ervoor dat in ieder geval dat het camera-gedeelte bedekt is. Nu kun je met stiften op de plasticzak tekenen. Daar waar de camera zit, kun je het een of meerdere kleuren geven of allemaal streepjes bijvoorbeeld.

Wit papier: Schijn met een felle zaklamp of fietslichtje op het witte papier, houd dit onder of een beetje aan de zijkant van het gezicht. Dit geeft een reflectie op het gezicht, het gezicht licht op.

Fietslichtje of zaklamp: Hou het fietslichtje of zaklamp bij de camera op het gezicht gericht, hiermee kun je het gezicht mooi oplichten.

Misschien zijn er meer materialen in het lokaal waar leerlingen mee kunnen experimenteren of ze gebruiken meerdere 'filters' tegelijkertijd.

AFRONDING**Slide 9, Praten met de klas, doen**

Laat de leerlingen hun mooiste foto kiezen om deze vervolgens op hun smartphone of tablet te laten zien aan de klas. Je kunt er ook voor kiezen om er een soort museumopstelling van te maken, leerlingen kunnen dan rondlopen en elkaars werk bekijken.

Bespreek met de leerlingen het volgende:

- Hoe vonden jullie het om zelf filters te maken?
- Wat is mooier, een foto met of zonder filter? Waarom?
- In deze les hebben we geen likes aan elkaar uitgedeeld, hoe zou het zijn geweest als we dat wel hadden gedaan?
- Wat heb je deze les geleerd over de foto's die je tegenkomt op de sociale media?
- Kijk je nu anders naar de foto's?
- Zou je zelf filters gaan gebruiken of juist niet?

